

размѣрно развитіе спорадич успѣха на прогвѣщеніе-то и на общественны-ты шошеніа; что-то изучваніе-то и стана въ новы-ты вѣремена особна наука. Трѣговскій крѣгъ обема днесь многочислены прѣдмѣты, трѣговіа-та не са ограничава вече само въ земны произведеніа, и въ промыслены и въ художтвены, и вѣлако нѣчто, кое-то може да възвршнествова художтвѣта и науки има непосредственно вліаніе възз трѣговскій успѣхъ, а отъ взаимно свързанный успѣхъ на науки-ты, на художтвѣта-та и на трѣговіѣ-тѣ зависн въобщѣ благоденствіе-то въ гражданы-ты общества.

§. 3. Прѣдмѣти за трѣговско ученіе. — Понеже сѣ многочислены трѣговскы-ти прѣдмѣти, многочислены сѣ и знаніа-та, кон-то трѣва да има единъ трѣговецъ, а особливо е длѣженъ да знае: трѣговскы источники, трѣговско вѣщество, трѣговскы законы, трѣговскы срѣдства и послѣдствіа отъ трѣговіѣ-тѣ.

Трѣговскы источники сѣ: земледѣліе, рудници, рыболовство и найпаче безкройни и разни промыслени художтвѣта, а вѣнчкы-ти тѣхни произведеніа сѣ трѣговскы прѣдмѣти, то есть трѣговско вѣщество. — Трѣговскы-ти Законн обемать вѣнчкы-ты уставы что имѣть сходство съ трѣговіѣ-тѣ, трѣговско-то правовѣданіе (адвокатство), мытарствены-ты (гюмруккы-ты) законы и трѣговскы-ты обычани. За трѣговскы срѣдства можѣть да сѣ считѣть: сѣхупжтенъ прѣвозъ, мореплаваніе, трѣговнша и пѣлци (пазари, чаршѣи), банкы, комисионери, посрѣдници, камбіали (мѣнителници, полици, вексли) трѣговскы писма, монети, теглаи и мѣркы. Послѣдствіа накъ отъ трѣговіѣ-тѣ сѣ: народно богатство, умноженіе на капиталы, кон-то сѣ въ движеніе, умноженіе на царскы доходы, благоистоманіе у человекци и успѣхъ на дѣржавнѣ силѣ, коа-то чрѣзъ трѣговіѣ-тѣ може да достигне до най-высокъ стѣпень на слава и на величіе, какъ-то сѣ това вѣжда и въ стары и въ новы вѣремена.